

ASOCIACIJA „SAUGAUS, KOKYBIŠKO IR SVEIKO MAISTO KLASTERIS“

SAUGAUS, KOKYBIŠKO IR SVEIKO MAISTO KLASTERIO PRISTATYMAS

APLINKOS ANALIZĖ

Lietuvos maisto produktų rinką apsprendžia didieji prekybos tinklų, kurie praktiškai panaikino ne monopolizuotoje, laisvoje rinkoje veikiančią kainodarą, paversdama ją savo sąlygų diktatu tiekėjams. Tokiomis aplinkybėmis gamintojai įtakojami pirmoje vietoje vadovautis kainos ir sąnaudų santykio kriterijumi, o ne kelti pirmaeilį prioritetu maisto vartotojų, kitaip sakant mūsų sveikatą. Nes dažnai pastangos gaminti kuo saugesnį, kokybiškesnį, gerą savijautą skatinantį maistą egzistuojančioje prekybos sistemoje neatsiperka. Reikalinga visai kitokia prekybos ir atitinkama produktų tiekimo jai sistema. Spręsdamas šį uždavinį, Saugau kokybiško ir sveiko maisto (toliau SKS maistas) klasteris (toliau – Klasteris) siekia suformuoti verslo partnerystės tinklą, orientuotą į specifinių maisto produktų rinką. Ši rinkos niša skirta ne tik prekybininkams, bet ir produktus pagaminusiems partneriams, pradedant žemės ūkio produktų augintojais, toliau sektų perdirbėjai ir galiausiai prekybininkai. Tai yra, sukuriama bendra rinka visiems tiekimo grandinės „nuo laiko iki stalo“ partneriams. Visa problema – stimulų suderinimas tarp tiekimo grandinės partnerių taip, kad konkretaus maisto produkto grandinė veiktų kaip vieninga visuma. SKS maisto klasterio strategija numato, kad tik tokiose grandinėse bus gaminami SKS maisto produktai. Tai apsprendė visa eilė priežasčių.

Visų pirma, pagal pasaulinę praktiką tik kontroliuojant kokybę visoje tiekimo grandinėje galima garantuoti, kad produktas yra saugus ir kokybiškas. Ypač tai svarbu funkciniam maistui. Tai ir yra pagrindinis skirtumas nuo daugelio dabar didžiuosiuose tinkluose parduodamų produktų. Nors reikia pripažinti, kad ir ten pasitaiko produktų, kurie yra sertifikuoti atsižvelgiant į visas tiekimo grandis. Kitas reikalas, kad tai nepakankamai atspindėta rinkodaroje ir nesukuriama papildoma pridėtinė vertė.

Visų antra, ypač dabartiniame sunkmetyje yra svarbu koordinuoti ir suorientuoti visus tiekimo grandinės partnerius į galutinę, mažmeninę produkto kainą, pakankamą kad užtikrinti kiekvienam partneriui pajamas pagal įdėto darbo kiekį ir kokybę. Be abejo, kyla klausimas, ar grandinės partneriai nepradės naudotis savo korporatyvine priklausomybe ir „atsipalaiduoti“ dėl nuolatinio gamybos efektyvumo, našumo ir kitų rodiklių didinimo būtinumo? Atsakymas būtų, kad tokiai situacijai susidaryti neleis rinka. Jeigu tiekimo grandinės visi ar atskiri partneriai dirbs neefektyviai, tai ir galutinė produkto kainos ir kokybės santykis taps didesniu už konkurentų. Be šios

motyvacijos, kad taip nenutiktų asociacija yra kiekvienos tiekimo grandinės partneriu ir naujausių vadybos bei logistikos metodų pagalba užtikrina reikiamą grandinės veiklos rezultatyvumą. Kartu ekonominė nauda yra subalansuojama su verslo socialine atsakomybe, aplinkosaugos gerinimu. Taikant inovacinius vadybos metodus galima pasiekti, kad nebūtų „nuskriaustų“ tiekimo grandinės partnerių. Kaip kad, pavyzdžiui, yra susidariusi padėtis Lietuvos pieno sektoriuje. Kai pirminės žemės ūkio produkcijos (pieno, mėsos ir kt.) gamintojai skundžiasi perdirbimo įmonių vykdoma kainų politika.

Tračia, tik organizuojant Klasteryje tiekimo grandinės asociacija gali lanksčiai reaguoti į rinkos paklausą, sukurdamą vis naujas grandines. Organizavusi numatytą tiekimo grandinių skaičių asociacija gali užsitikrinti veiksmingą rinkodarą, atsiranda pakankamai lėšų šiai rinkodarai atlikti.

Asociacija suinteresuota kuo efektyviau valdyti tiekimo grandines, nes nuo tiekimo grandinėse generuojama galutinio pinigų srauto priklauso ir asociacijos gaunama „premija“ už teikiamas kitiems grandinės partneriams bei visai grandinei visumoje paslaugas: tiekimo grandinės bendra vadyba, rinkodara, IT naudojimas, kokybės užtikrinimo schemas taikymas, socialinio atsakomumo ir aplinkosaugos klausimų sprendimas.

KLASTERIO PARTNERIŲ TIKSLŲ IR VYKDOMŲ VEIKLŲ PROCESŲ HIERARCHIJA

SKS maisto klasterio, jo verslo partnerystės tinklo partnerių apibendrinti veiklos tikslai ir uždaviniai, suskirstyti pagal svarbumo prioritetus pateikiami 1 schemeje.

SAUGAUS, KOKYBIŠKO IR SVEIKO MAISTO KATEGORIJOS APIBRĖŽIMAS

Vadovaujantis 1 schemeje išdėstytais Klasterio tikslų prioritetais, SKS maisto sauga ir kokybė suprantama kaip kiekvienam SKS maisto produktui priskiriamų požymių visuma, tik kuriuos turėdamas SKS maistas tenkina SKS maisto klasterio išreikštus (deklaruojamus) ir numanomas vartotojų poreikius. Saugaus, kokybiško ir sveiko maisto **etalonas (siekiamybė)** yra tokie maisto produktai, kurie atitinka pagrindinius maisto saugos ir kokybės ISO standartus bei atitinka šių standartų pagrindu sukurtą vieną iš Europoje ar visame pasaulyje pripažintą kokybės valdymo schemą (toliau – KUS). ISO ir KUS užtikrina, kad pagal šiuos standartus sertifikuoti maisto produktai turės teigiamą įtaką, bent tikrai nekenks sveikatai. Tiesioginį poveikį sveikatos gerinimui turi vieną iš SKS maisto atmainų – funkcionalusis maistas. Funkcionaliuoju maistu vadinamas toks maistas, į kurį gamybos metu yra įdedama arba išimama biologinių medžiagų. Tokiu maistu siekiama kryptingo fiziologinio poveikio žmogaus organizmui ir palaikyti gerą savijautą.

1 schema. SKS maisto klasterio veiklos procesų tikslų hierarchija

I lygis	Aukščiausias prioritetas / vizija					
	Aukščiausias prioritetas: pateikti vartotojams saugų, kokybišką ir sveiką maistą -SKS maisto produktus.		Apibrėžti SKS maisto sąvoką ir atitikties kriterijus ir sutarti su Klasterio partneriais dėl SKS maisto produktų standarto reikalavimų. Numatyti poveikio visuomenės sveikatai strategiją.			
II lygis	SKS produktų vartotojų poreikių tenkinimo planavimas					Finansinių rodiklių planavimas
	Sukomplektuoti SKS maisto produktų "krepšelio" vartojamąją vertę	Kurti naujus SKS maisto produktus	Sukurti SKS produktų rinką / vartotojus bei jų grupes	Atlikti rinkos tyrimus	Planuoti finansinius išteklius	ES paramos projektai
		Modifikuoti per tiekimo grandinių sukūrimą jau gaminamus maisto produktus į SKS maisto kategoriją.		Formuoti viešąją nuomonę.		Nuosavos klasterio partnerių lėšos
Importuoti produktus, atitinkančius SKS maistui reikalavimus.		Rinkodaros planavimas ir reklama	Siektini finansiniai rodikliai			
III lygis	Poreikio SKS maistui tenkinimas					
	SKS maisto reikiamo gamybos maisto ir prisitaikymo prie rinkos užtikrinimas	Reikalingų patenkinti SKS maisto produktų tiekimo grandinių sukūrimas, galinčių lanksčiai ir greitai reaguoti į rinkos pokyčius.	SKS maistui keliamų reikalavimų užtikrinimas gamybos procesuose	SKS funkcinio maisto gamyba	SKS klasterio tiekimo grandinių veiklos efektyvumo ir finansiniai rezultatai	Įvykdymas planuotų gamybos efektyvumo rodiklių
		Tiekimo grandinėse kokybės valdymo sistemų		SKS maisto saugos		Darbo našumo
		IT komunikavimo ir procesų valdymo priemonių įdiegimas.		SKS maisto kokybės		Sąnaudų mažinimo
		Rinkodara		Aplinkos taršos sumažinimas		ir t.t.
		Reklama		Socialiai atsakingo verslo vykdymas		

Strategijoje numatyta, kad **etalonu (siekiamybe)** bus Vokietijos kokybės saugos sistema QS – Qualitat und Sicherheit. QS pasirinkimą lėmė tokios aplinkybės:

- 1) QS yra pakankamai gerai išplėtota ir žinoma Europoje bei visame pasaulyje sistema. Ją pripažįsta didžiausi Vokietijos prekybos tinklai (REWE, ALDI, Karstaat ir kiti), tarptautiniai ES prekybos tinklai. Dar daugiau, šie tinklai yra ir QS organizacijos steigėjai, kurie su šiuo ženklu parduoda arti 85 proc. mėsos ir mėsos produktų, nuo 20 iki 50 proc. pieno ir pieno produktų, kitų svarbiausių maisto produktų;
- 2) QS yra harmonizuota su daugeliu kitų šalių KUS (belgiškoji *VLAM*, olandiškoji *Integral Keten Beheer (IKB)* bei kitomis). Ir pilnai atitinka tarptautinę maisto saugos GlobalGAP, apie kurią dar bus išsamiai kalbama toliau. Reikia pažymėti, kad QS ir GlobalGAP administruoja Vokietijoje įsteigtos kompanijos;
- 3) Vokietijos rinka nėra toli, turi daug gamybos ir prekybos kooperacinių sąsajų su kaimynine Lietuvai Lenkija. Tai labai svarbu, atsižvelgiant į maisto produktų pakankamai neilgą galimą transportavimo laiką.

Lygiagrečiai su QS bus diegiama ir GlobalGAP sistema. Labai svarbu dar kartą pabrėžti, kad QS yra pilnai suderintas su GlobalGAP ir šiuo metu plačiai praktikuojamas dvigubas sertifikatas QS+GlobalGAP. Tai viena iš kokybės užtikrinimo schemų, orientuotų į vartotoją, inicijuota 1997 metais britų mažmenos prekybininkų kaip Eurepgap sistema, kuri nuo 2007 m. buvo pervadinta GlobalGAP sistema. Jos pagrindas - žemės ūkio gamintojų ir vartotojų partnerystė. GlobalGAP – tarptautinė kokybės užtikrinimo schema ūkio lygmenyje. Tolesnis produkto perdirbimas, gabenimas ir pardavimas nėra GlobalGAP reguliavimo objektas, šiems veiksams taikomi kitų kokybės užtikrinimo schemų reikalavimai. Tokiu būdu užtikrinamas maisto saugumas nuo produkto gamybos pradžios iki pabaigos vieno ūkio rėmuose.

Įdiegimas ISO ir QS kiekvienoje tiekimo grandinėje „nuo lauko iki stalo“ vyks palaipsniui, kadangi reikalauja papildomų investicijų ir atitinkamo laiko joms įsisavinti. Bus remiamasi jau įdiegtais pas klasterio partnerius jų gaminamų ar parduodamų maisto produktų kokybės standartais bei kokybės valdymo sistemomis. Taupant partnerių išteklius bei įdiegimo laiką, bus stengiamasi SKS maisto standartą harmonizuoti / integruoti su tokiais dabar Lietuvoje paplitusiais standartais:

- gaminami ar parduodami pagal ISO 22 000, ISO 9001 produktai;
- tiek importuojami, tiek gaminami Lietuvoje, atitinkantys užsienio šalyse taikomus kokybės užtikrinimo sistemų reikalavimus (QS, BRC, GlobalGAP ir kitus) produktai;
- Žemės ūkio ministerijos inicijuojami išskirtinės kokybės produktai;
- Pagal kitas Lietuvoje taikomas kokybės užtikrinimo schemas pagaminti produktai;

- funkcinis maistas, kuriame yra sveikatai gerinantys priedai ir kuris atitiks bent vieną iš aukščiau nurodytų standartų;
- maisto produktai, atitinkantys minimaliai leistinas ir dar sumažintas nitrātų ir pesticidų naudojimo normas;
- ekologiniai maisto produktai;
- Pagal ES reglamentus garantuoti žemės ūkio maisto ir maisto produktų tradiciniai gaminiai;
- Pagal ES reglamentus žemės ūkio ir maisto ūkio produktai, turintys geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugą;
- Kulinarinio paveldo fondo sertifikuoti produktai;
- produktai, gaminami ir parduodami pagal specialius kokybės reikalavimus, atitinkančius jų pardavime taikomus prekės ženklus (pvz., „Meistro kokybė“, „Bio“, „Kokybės ženklas“, „Probio“ ir pan.);

Kitaip tariant, tie SKS maisto tinklo, jo vienos ar kelių tiekimo grandinių „nuo lauko iki stalo“ partneriai, kurie jau turi įsidięgę aukščiau išvardintus maisto saugos ar kokybės standartus, galės jais ir toliau remtis gaminant SKS maistą. Papildomai, kas bus derinama su kiekvienu partneriu atskirai, dar prisidės tie specifiniai SKS maisto saugos ar kokybės reikalavimai, kurių neapėmė įsidięgti standartai. Galutiniai, su kiekvienu partneriu individualiai suderinti SKS maisto saugos ir kokybės reikalavimai yra surašomi atskirų tiekimo grandinių jungtinės veiklos sutartyse. Šioje sutartyje, be maisto saugos ir kokybės užtikrinimo standartų, SKS maisto gamintojai ir pardavėjai turės prisiimti įsipareigojimus ir **aplinkosaugos srityje**. Turės įsipareigoti taikyti / siekti atitikimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Aplinkos ministerijos rekomenduojamiems pažangaus ūkininkavimo metodams, įsipareigoti siekti įgyvendinimo ES direktyvų dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) per taikymą savo gamyboje „geriausius prieinamus gamybos būdus (GPGB)“. GPGB taikymas ne tik sumažins aplinkos taršą, bet kartu per išteklių taupymą leis sumažinti ir gamybos kaštus.

Be visų aukščiau išvardintų reikalavimų maisto saugos ir kokybės atžvilgiu, prisideda dar vienas – savo veikoje vadovautis geros praktikos pavyzdžiais paremtomis atsakingo verslo gairėmis pagal 2003 metų Europos Komisijos leidinį „Atsakingas verslumas, geros praktikos pavyzdžių kolekcija tarp mažų ir vidutinių įmonių (MVD) Europoje“. T. y., turės įsipareigoti vykdyti socialiai atsakingo verslo politiką tiek santykiuose su savais darbuotojais, tiek su kitais verslininkais ir valstybe visumoje.

KUO ASOCIACIJA YRA NAUDINGA

Kaip jau buvo paminėta, yra pakankamai sunku, o kartais tai tampa neįmanomu suderinti tiekėjų ir pirkėjų santykius tiekimo grandinėje: vieni nori parduoti brangiau, o kiti nupirkti pigiau. Ši amžina kova suformuoja atitinkamą verslo įmonės valdymo kultūrą, bendravimo stilių tarp tiekėjų ir pirkėjų. SKS maisto asociacija pretenduoja į nešališko tarpininko vaidmenį, kuriam svarbu ne atskirai paėmus tiekėjo ir pirkėjo veiklos rezultatyvumas, bet bendras ir tiekėjo ir pirkėjo rezultatyvumas, pasireiškianti per pajamų augimą ir pakankamo pelno užsitikrinimą. Todėl Asociacija kaip niekas kitas suinteresuota kad ja pasitikėtų visi tiekimo grandinę bandantys formuoti partneriai, atskleidami vieni prieš kitus reikalingą informaciją apie savo veiklą, kad visi būsiami partneriai kiek įmanoma daugiau pradėtų mąstyti apie visos tiekimo grandinės galutinius rezultatus. Įgyvendindama šiuos tikslus, Asociacija pasirinko taip vadinamą 4PL tiekimo grandinių valdymo modelį produktų gamybos bei logistikos grandyse, o mažmeninės prekybos grandyje numato sukurti specialų prekybos tinklą organizuojamą franšizės pagrindu. Pagal 4PL modelį, Asociacija tampa gamybos koordinatoriumi ir dalyvių, vykdydama rinkodaros ir logistikos funkcijas. Keliuose verslo procesuose ir su kokia nauda sau dalyvaus Asociacija, priklauso nuo kiekvienos tiekimo grandinės bei jų dalyvių specifikos, nuo susitarimo tarp visų tiekimo grandinės partnerių. Bus tiekimo grandinės, kurias suorganizuos ir valdys pati Asociacija, bus tiekimo grandinės, kurias jau turi ar organizuosis pagal savo įdirbį gamintojai ir jų tiekėjai, o Asociacija dalyvaus tik kaip jungiamoji grandis su prekyba ir kitais Klasterio partneriais, užtikrins grandinės nariams naudojimąsi Klasterio infrastruktūra. Kita išskirtinė Klasterio verslo modelio ypatybė ta, kad visų verslo procesų organizavimas bei valdymas vyks informacinių technologijų (toliau – **IT**) pagrindu. Naudojant IT prekyboje bus siekiama „Visa Europe“ tyrimo (šaltinis www.biznews.lt, 05-12-2008) metu nustatytų rodiklių. „Visa Europe“ užsakymu 2008 m. vasario – kovo mėn. buvo atliktas 7 ES šalių (Prancūzijos, Vokietijos, Italijos, Nyderlandų, Švedijos ir Jungtinės Karalystės) prekybos verslo įmonių nuomonės tyrimas „Ateities parduotuvė 2012 – 2015 metais“. Tyrimas parodė, kad iki 2012 – 2015 metų tikimasi, kad 20 proc. visos prekių apyvartos bus užsakoma internetu, o atsiimama prie pat gyvenamosios vietos esančiose parduotuvėse; daugiau kaip 70 proc. pirkėjų prieš pirkdami nori šias prekes susirasti internete; 70 proc. prekybininkų numato prekiauti naujo tipo parduotuvėse, kuriuose pardavimo procese dominuos pirkėjų informavimas apie parduodamus produktus; 34 proc. prekybininkų pasirengę diegti elektroninę ženklavimo sistemą (RFID), kuri atliks nuolatinę esamų produktų inventorizaciją; 50 proc. prekybininkų numato tiesioginį elektroninį susirašinėjimą su pirkėjais, naudodamiesi lojalumo kortelėse sukauptą informaciją apie kiekvieną pirkėją“. Būdama kiekvienos tiekimo grandinės partneriu, Asociacija

užtikrins reikalingos IT kompiuterinės, programinės įrangos bei infrastruktūros įdiegimą ir naudojimą.

KLASTERIO ORGANIZACIJA

Įgyvendinant 1 schemoje nurodytus tikslus ir uždavinius, asociacijos „Saugių, kokybiškų ir sveikų maisto produktų klasterio“ pagrindinis tikslas - suvienyti verslo partnerystės tinkle jo dalyvių pastangas, siekiant gaminti saugų, kokybišką, sveiką, funkcionalų maistą (toliau – SKS maistas), prekiauti šiuo maistu bei skatinti SKS maisto vartojimą. Klasteris suprantamas taip, kaip jis yra apibrėžiamas 2007-12-19 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 1449 „Dėl žmogiškųjų išteklių plėtros, ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimo veiksnių programų priedų patvirtinimo“ VP2-1.4-ŪM-01 priemonėje „INOKLASTER LT“: „klasteris - ne mažesnė kaip 5 nepriklausomų privačių juridinių asmenų grupė, kurią sieja bendri ekonominiai interesai dalyvaujant konkreto produkto (-ų) vertės kūrimo grandinėje. Klasteryje, siekiant jo ekonominių interesų, turi dalyvauti ir mokslinių tyrimų arba aukštosios mokyklos, taip pat gali dalyvauti profesinio lavinimo mokyklos, asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys. Juridinių asmenų dalyvavimas klasteryje turi būti įformintas jungtinės veiklos (partnerystės) sutartimi arba naryste klasteriui koordinuoti įsteigtoje asociacijoje“. Klasteris – ne mažesnė kaip 5 nepriklausomų privačių juridinių asmenų grupė, kurią sieja bendri ekonominiai interesai dalyvaujant konkreto produkto (-ų) vertės kūrimo grandinėje. Klasteryje, siekiant jo ekonominių interesų, turi dalyvauti ir mokslinių tyrimų įstaigos arba aukštosios mokyklos, taip pat gali dalyvauti profesinio lavinimo mokyklos, asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys. Juridinių asmenų dalyvavimas klasteryje turi būti įformintas jungtinės veiklos (partnerystės) sutartimi arba naryste klasteriui koordinuoti įsteigtoje asociacijoje.

KLASTERIO VERSLO PARTNERYSTĖS TINKLO FORMAVIMAS

Literatūroje, remiantis geriausia praktika šioje srityje, rekomenduojama bet kurį aljansą, šiuo atveju Klasterį formuoti tokiais **keturiais etapais**:

1. Klasterio koncepcijos / vizijos suformavimas. Jis prasideda, kai atsiranda potencialūs partneriai, kurie apamai nori dalyvauti ir išžiūri dalyvavimo Klasteryje naudą, kolektyviniu būsimos veiklos planavimu ir baigiasi visiems priimtinos plėtros strategijos parengimu. Pradinė koncepcija / vizija pateikiama „Asociacijos „Saugaus, kokybiško ir sveiko maisto“ verslo partnerystės tinklo plėtros strategijoje“.
2. Partnerių atrankos / parinkimo kriterijų apibrėžimas. Prasideda dalyvavimo Klasteryje naudingumo įvertinimo, partnerių suderinamumo parinkimo kriterijus išreiškiančių rodiklių

sistemos sudarymu ir baigiasi kolektyviniu partnerių darbu, kuriuo metu kiekvienas partneris įsivertina savo stimulus ir galimybes dalyvauti Klasteryje.

3. Galutinis Klasterio partnerių parinkimas. Prasideda derybomis tarp Asociacijos ir atskirų partnerių ir baigiasi galutinių dalyvavimo sutarties – arba pagal 4PL modelį, arba prekybos franšizės - sąlygų suderinimu.
4. Praktinis Klasterio veiklos įgyvendinimas. Prasideda konkrečioms SKS produktams tiekti ir parduoti verslo partnerystės sutarčių sudarymu, Klasterio administravimo, bendradarbiavimo bei bendrų informacinių sistemų / duomenų bazių sukūrimu ir baigiasi produktų gamybos bei pardavimo procesų vykdymu.

Klasterio koncepcijos / vizijos suformavimas

Klasterio koncepcijos versija pateikiama „Asociacijos „Saugaus, kokybiško ir sveiko maisto“ verslo partnerystės tinklo plėtros strategijoje“ (toliau – Strategija). Ji yra sudėtinė kiekvienos jungtinės veiklos sutarties dalis. Kiekvienas Klasterio partneris įsipareigoja ja vadovautis vykdydamas Klasterio veiklas. Atsižvelgiant į besikeičiančias aktualijas, Strategija Klasterio partnerių sutarimu gali būti papildoma ar koreguojama.

Partnerių atrankos / parinkimo kriterijų apibrėžimas

Jeigu visumoje yra pritariama Strategijai, toliau kiekvienas iš Klasterio tiekimo grandinių partnerių turi įsivertinti savo pasirengimą dalyvauti tokiose grandinėse pagal Asociacijos pateikiamus kriterijus. Pagal šiuos kriterijus atliekama detali analizė tokių veiklos sričių:

- Partnerio specializacija.
- Vadovybės galimybės.
- Personalo galimybės.
- Gamybos ir visos veiklos sąnaudų struktūra.
- Kokybės politika ir valdymas.
- Vykdomų procesų ir technologijų galimybės.
- Aplinkosauginė politika ir įgyvendinimas.
- Finansinės galimybės ir stabilumas.
- Gamybos kalendorinio planavimo ir kontrolės sistema.
- IT naudojimas ir galimybės.
- Tiekėjų pasirinkimo bei santykių su jais strategija, politika / nuostatos, taikomi vadybos metodai. Ilgalaikių santykių su tiekėjais galimybių vertinimas.

- Pirkėjų radimo bei santykių su jais strategija, politika / nuostatos, taikomi vadybos metodai. Ilgalaikių santykių su pirkėjais galimybių vertinimas.

Tiekimo grandinės kūrimo procese visi jos partneriai turi tarpusavyje išsiaiškinti šiuos interesų priešpriešos klausimus:

- Kas yra svarbiausia visiems tiekimo grandinės partneriams ir esant kokioms sąlygoms tiekimo grandinė gali nutrūkti konkrečiuose grandyse?
- Kaip yra „išlyginama“ įtaka grandinės veiklai, ypač jos rezultatų paskirstymui, kai partneriai dėl savo ekonominio pranašumo gali turėti skirtingą įtaką visam grandinės valdymui?
- Ką daryti, kai skiriasi dalyvaujančių grandinės valdyme partnerių paskirtų / deleguotų vadybininkų žinių ir įgūdžių potencialas?
- Kaip spręsti konfliktinę situaciją, kai vienas iš grandinės partnerių pasinaudojęs tik jam prieinamais pranašumais pradeda gauti daugiau naudos už kitus partnerius?
- Kaip yra finansuojama bendras grandinės valdymas, kaip vykdoma išlaidų apskaita ir paskirstomi grandinės veiklos rezultatai?
- Kaip bus plėtojama pasitikėjimo santykiai? Kaip bus vykdomas vadovavimo stiliaus ir kultūros suartėjimas?

Be šių bendrųjų santykių sureguliuavimo klausimų, reikalinga suderinti požiūrius ir tolesnius veiksmus veiklos procesų lygmenyje. Tam reikia atsakyti į tokius klausimus:

- Kokios procedūros ir juridiniai susitarimai reglamentuos efektyvius santykius tarp partnerių įprastinėje veikloje, esant ekstremalioms situacijoms, iškilus ginčams? Kokių lygiu šių procedūrų įgyvendinime bus naudojamos IT sistemos?
- Koku būdu partneriai matuos, nurodys ir vertins / lygins tarpusavyje savo atliekamų procesų apimtį ir efektyvumą?
- Kokia informacija, kokioje apimtyje ir koku dažnumu bus naudojamos kartu / matys visi partneriai?
- Kaip sukurti tokią bendravimo aplinką, kad partneriai „jautriai“, kiek galint operatyviau spręstų vieni kitų su bendra veiklą susijusias problemas?

Galutinis Klasterio partnerių parinkimas

Gamybos / produktų tiekimo grandyse partnerių parinkimas atliekamas susirinkus kartu potencialiems partneriams, apsisprendusiems dėl dalyvavimo tiekimo grandinėje naudos. Pažangu,

jeigu į tokį susitikimą atvyktų gamintojai su savo tiekėjais, kurie taip pat norėtų dalyvauti organizuojamoje tiekimo grandinėje. Produktų mažmeninės prekybos grandis organizuojama prekybos tinklo, veikiančio franšizės pagrindu forma. Pradžioje planuojama įsteigti 5 - 6 parodomąsias parduotuvėles. Jos taptų konsoliduotu franšizės pagrindu kiekvieno produkto ar produktų grupės tiekimo grandinės partneriu, tiek produktų gaminamų Lietuvoje, tiek importuojamų.

Jeigu Jūs gaminate ar prekiaujate maisto produktais ir išvelgiate savo verslo plėtros perspektyvą Klasterio sudėtyje, galite dominančiais klausimais kreiptis el. paštu r.samuilevicius@gmail.com

Tikimės, kad jūs sudomins Saugaus, kokybiško ir sveiko maisto klasterio veikla ir bendromis pastangomis įgyvendinsime Klasterio tikslus.

Remigijus Samuilevičius,
asociacijos „Saugaus, kokybiško ir sveiko
maisto klasteris“ prezidentas